

T. Ágoston László

Pótnászút

Hárman álltak a megállóban autóbuszra várva. Pista, a kefefrizurás, kigyúrt izmú, jóképű, harmincas fiatalember, Feri, a dérütötte ötvenes, meg Zsiga, az ülepig érő homlokú, nyugdíjba készülő veterán.

– Könnyű már nektek – folytatta a telepen kezdett disputát Pista. – Zsiga bátyám, te jövőre veszed a kalapodat, és ki se ejted többé a szádon a Klim Kft. nevét. A postás minden hónapban a kezeckébe számolja a dohányt, és süttetheted a hasadat a napon.

– Ami a Klim Kft-t illeti, most se gyakran mondogatom a nevét, mert beletörik a nyelvem. A napozás meg attól függ, mekkora lesz a napfény adója. Mert a vízért már fizetünk, a levegőért is kiróják ránk a környezetterhelési adót. A napfény ma még ingyen van, de hogy mennyiért adják holnap?...

– Mi akartuk, hogy így legyen – kottyant közbe Feri. – Mi akartunk nyugatra utazni, mi akartuk a szabad vállalkozást, a többpárt rendszert, meg a szólásszabadságot, meg a...

– Olyan dolog ez, Ferikém – vágott közbe a fejét ingatva az idősebb –, mint amikor az ember elkezd udvarolni egy gyönyörű kislánynak. A fene majd megeszi, hogy megfoghassa végre a kezét. Az meg gondol egyet, és puff, beleül az öledbe, és kiderül, hogy nincs is rajta bugyi. No, akkor te mit képzelsz róla?

– Nagyon érdekes hasonlat, bár én...

– Látjátok, itt ütközik ki a generációs különbség – nevetett föl Pista. – Amíg ti vágyakoztok, meg képzelődtek, én gyorsan megdugom, aztán majd kiderül, mire volt jó az egész.

– Az, aztán mehetsz a bőrgyógyászatra... Ezért van köztetek olyan sok aids-es, meg mindenféle nemi betegség...

– Lehet, bár ti se voltatok jobbak nálunk. Az viszont biztos, hogy a ti tempótokkal soha nem jutnánk túl a kézfogáson. Még hogy kézfogás? – akadt el a szava. – Látjátok azt a csajt a túloldalon? Apám!... Ha azokat a dudákat kézbe veszi az ember, akkorát szólnak, mint hajókürt az esti ködben... Ezt nem szabad ilyen messziről nézni. Viszlát! Ha reggel netán késnék egy kicsit, tudjátok be annak, hogy léket kapott a hajó, és éppen süllyed. A kapitány meg ott áll a parancsnoki hídon és szalutál.

– Szélhámós – jegyezte meg félhangosan Feri, s az elrohanó Pista után nézett. – Az előző munkahelyéről is ezért rúgták ki. Összeszúrta a levét a főnöke barátnőjével. Pedig állítólag nagyon csinos élettársa van. Én ugyan még nem láttam, de a Forgóné ismeri. Ő mondta.

– Lehet, hogy szélhámós, de jó szeme van. Az a nő még az én véretem is fölpezsdítette. Látod, ez az élet legnagyobb igazságtalansága, hogy az ember teste előbb öregszik, mint a lelke. Én bizony még el – elnézegetem a lányokat. Lehet, hogy szót érteni nem tudnék velük, de tetszenek.

– Inkább mondd úgy, hogy tetszenének. Azt hiszed, én nem így vagyok velük? Csak hát a mi korunkban már nem illik ezt kimondani. Volt idő, amikor én is hasonlóképp futottam

a dudák után, meg minden, de ma már... Egyszer nagyon pofára estem. Régen volt már, több mint húsz éve. Akkoriban nagy divat volt a disco. Éppen két házasság között voltam, facér harmincas. Nyár volt. Balaton, minden dugig üdülőkkel. Alig lehetett bejutni a discóba. Volt egy ismerős pincér, ő vitt be. Táncolgattam fűvel-fával, próbálkoztam... hát valahogy úgy, mint ez a Pista gyerek. Egyszer csak hallok ám, hogy a hátam mögött beszélgetnek a srácok. Egymásnak mondják, de úgy, hogy én is halljam. Azt mondja az egyik: „Ez az ősz, öreg csávó le akarja nyúlni a csajomat.” Elég korán elkezdett mákosodni a hajam, lehet, hogy idősebbnek néztem ki a koromnál. „Ez?” kérdi a másik. „Belekösek? De aztán gyertek ti is, nehogy egyedül maradjak!” Hátra néztem, voltak vagy hatan. Először arra gondoltam, hogy majd én megmutatom nekik. Aztán arra, hogy mi lenne, ha beszélnek velük? Végére is... Aztán fizettem, és elmentem haza. Nem jöttek utánam. No, akkor voltam utoljára discóban...

– Hát ez az – sóhajtott föl Zsiga. – Mindennek megvan a maga ideje. Csak az a baj, hogy nem akarja elhinni az ember, hogy az övé már lejárt.

– Ez a másik bökkenő, az idő. A gutaütés kerülget, amikor elkezdek udvarolni az aszszonynak, ő meg elhesseget, hogy még meg kell csinálni ezt, meg azt, meg majd este, ha elalszanak a gyerekek... Amikor meg végre ágyba kerülünk, megsimogatja az arcomat, ásít egy nagyot, bejelenti, hogy hulla fáradt, „aludjunk, apukám!”... Aztán elfordul, és már fújja is a kását. Én meg csak nézem a plafont, és nem tudom eldönteni, hogy áldott jó asszony a nejem, vagy már megint hülyére vettek... Volt idő, amikor én is bevágtam a durcást, fölötöztem, aztán csak két-három nap múlva mentem haza. Haragudott, hát persze, hogy haragudott. Azt hazudtam neki, hogy eszméletlenül ittuk magunkat a haverokkal, azért nem tudtam hazamenni. Azok meg természetesen igazoltak. Aztán vettem neki egy csokor fehér szegfűt, mert az volt a kedvence, és helyre állt a béke. De ahogy így visszagondolok, lehet, hogy sejtett valamit, mert ha komolyabban összedurrantunk, néha fölemlgette a kurváimat. Nem név szerint, csak úgy általában. Én meg behúztam a nyakamat és úgy tettem, mint aki nem is hallja. Jól kerestem, haza adtam a pénzt, a család nem látta kárát. Volt némi mellékesem is, amiről nem szólt a fáma. Most már így hatvan felé, hazafelé el is lustul az ember, megkopik a vadászszenvedély. Megnézem, hogyne nézném, de tudod fájós lábbal már nehezen ugrik a bolha... Hát ezt jól megbeszéltük, nézd, jön is a buszom! Viszlát holnap! Kíváncsi vagyok, mire jut ez a Pista gyerek.

– Ne félj, elmeséli, csak győzd hallgatni a történeteit!

Zsiga busza is hamarosan megérkezett, még ülőhely is akadt rajta. Kettős ülés, az ablak mellett egy mosolygós arcú, középkorú nővel. Ahogy ült, kissé fölcsúszott a szoknyája, kivillantak a térdei. Kifejezetten csinos, sőt kívánatos – állapította meg a férfi, s gyorsan letelepedett mellé, mielőtt még más elfoglalta volna a helyet.

No, vén kandúr, most legeltetheted a szemedet – berzenkedett magában –, mert többre úgy sem futja a kurázsidból. Attól félsz, hogy lebácsiz, ha megszólítod. Aztán meg itt süllyednél el szégyenedben, ha meglátná, meghallaná valaki ismerős. Arról nem is beszélve, micsoda botrány kerekedne, ha megtudná a család. „Micsoda? A papa leszólított egy nőt a buszon? Az ő korában? Te jószágos Isten! Orvos látta már?” A legifjabb Zsiga, a tizenhat éves kis unoka viszont ártatlan mosollyal kérdezné: „Legalább jó csaj volt, papa? Olyan belevaló, amelyik megéri?”

A nő elmélyülten nézett kifelé az ablakon, mintha erősen gondolkozna valamin. Olykor bólintott egyet, aztán megrázta a fejét. Végül odafordult a férfihez, és megfogta a kezét.

– Megvan. Zsiga bácsi. Ugye maga a Turi Zsiga bácsi? Azért ült mellém, mert maga is megismert.

– Tényleg, nagyon ismerős, mintha már találkoztunk volna valahol, de ha agyonütnek se tudom megmondani, hol.

– Ejnye, Zsiga bácsi... Hát nem emlékszik? Maga művezető volt az esztergályosoknál, én meg bírólány az üzemirodán. A Zsuzsi...

– Tényleg – ütött a homlokára az öreg – a kis Zsuzsi, a Toma Zsuzsi... Jól mondom, ugye? Hát annak már van vagy huszon... hány éve is?

– Huszonhárom. Délceg, szigorú, de igazságos ember volt a Zsiga úr. Mindig így emlegettük. De hová lett a kis kefe bajusz? Az a kackiás kefe bajusz?

– Levágtam. Kopasz fejhez nem illik a kefe bajusz. Te meg olyan vékony, hosszú hajú kislány voltál... Döglöttek utánad a srácok...

– Azóta hús kilót gömbölyödtem, és levágtam a hajamat. Így jobban tetszem a fiaimnak. No, meg az apjuknak is – tette hozzá hamiskás mosollyal. – Bocs, de a következő megállóban leszálok. Kiengedne, Zsiga bácsi? Úgy örülök, hogy találkoztunk – csicse-regte, s búcsúzóul egy puszit nyomott az öreg arcára. Ő meg csak állt az ülés mellett ünnepélyes pózban, mint akit most ütöttek lovaggá, s nem értette, miért viselkednek úgy a többiek, mintha mi sem történt volna.

A feleségét a konyhában találta. A tűzhely körül sürgölődött, mint ahogy minden este szokta. Mögé lopakodott, huncutkodva megpaskolta a fenekét, majd a nyakába cuppanzott egy leheletnyi csókocskát.

– Szia papa! – fogadta az asszony. – Loncsos vagyok, gőzbe főlök. Tedd magad kényelembe, rögtön tálalok!

Mindent a testnek, a lélek meg éhezzen?

– Mi kéne a te árva lelkednek, Zsigmond?

–Te kellenél, édes lelkem, téged szomjazlak immár harminc éve.

– Jól ismerem a te nagy szomjúságodat, oltogatom is, ahogy tőlem telik, de lásd be, Zsigám, hogy én is csak egy szerencsétlen pária vagyok, aki nappal dolgozik, este vacsorát főz, de közben a gyerekek, de közben az unokák, meg a lakás szalad, mosni kéne, takarítani kéne... Soroljam tovább?

– Ne sorold, Sárkám, ismerem a repertoárt. Csak tudod az a baj, hogy miközben a kifogásokat sorolgatjuk, elfogy az életünk. Ki tudja, hány jó évünk van még hátra, amíg örülhetünk egymásnak? Ma még minden a miénk, de ki tudja, melyik napon jönnek a jajok, meg a bajok, a betegségek, és nincs tovább. Ha meggondolom...

– Rendben van, Zsiga, nem titkolózom tovább. Csak a vacsoránál akartam elmondani, de kikényszerítetted belőlem. A megismerkedésünk évfordulójára béreltem egy szobát a hegyekben. Elismerem, igazad van. Itt az ideje, hogy itt hagyjunk csapot-papot, és elutazunk arra a bizonyos pótnászútra, amit már évek óta tervezgetünk.

És eljött a nap, amikor elbúcsúztak a gyerekeiktől, unokáiktól, átadták a kulcsot a szomszédnak, aztán felbúgott az öreg Fiat motorja, és vitte, vitte őket a nászúton fölfelé, egészen a csillagok alá, ahol már senki más nem volt, csak ők ketten. Az erdő mellett, a nagy sziklák tövében, ahol a hűs forrás fakad, egy szép kis rét nyújtózkodott tele virággal. Volt ott pipacs, meg szarkaláb, bazsarózsa és tulipán, sőt még árvalányhaj is lengedezett. Zsiga leállította a motort, kézen fogta gyönyörű aráját, és átsétált vele a rét fölé. Lebegtek, miként az angyalok. Olykor letéptek egy-egy virágszálat, csokorba kötötték és sétáltak

tovább. Sári hajába tűztek néhányat, de jutott Zsiga gomblyukába is. Tarka tollú madarak nászi dalokat énekeltek a fák ágain, s őzgidák ugrándoztak az üde zöld fűvön.

A kis patak lejjebb hűs vízű tóvá szélesedett, s nászruhába öltözött vadkacsák kergetőztek fölötte. Szárnyuk vége olykor megkarcolta a vizet, s bohókás rajzokat csalt a párában úszó víztükörré. Pisztrángok lubickoltak nagyokat csobbanva, s elmerültek az áttetsző kristály habokban. Zsiga és Sári szó nélkül fogták egymás kezét, és ábrándozva sétáltak a tóparti ösvényen. A vízparton márványból faragott padocska állt. Pont akkora, hogy két összebújó szerelmes elférjen rajta. Amikor leültek rá, s összeért az ajkuk, kelet felől fölkelt a Nap, és szivárvány feszült a tó fölé. A vízről visszapattanó sugarak halk zenét varázsoltak a fák ágaiból és megpihentek a padocska lábánál. Zsiga végigsimította Sári haját és a víztükörré mutatott. Két ifjú ember képe tükröződött benne. A férfi holló hajú, délceg, orra alatt hollófekete a kefe bajusz. Az asszony karcsú, mint a nádszál, s szőke haja a derekát veri.

– Látod – mondta a férfi –, ezen már nem ronthatnak az évek.

– Se a jajok, bajok, betegségek – válaszolt az asszony mosolyogva.

Hárman álltak a megállóban autóbuszra várva. Pista, a kefefrizurás, kigyúrt izmú harmincas fiatalember, Feri, a dérütötte ötvenes, meg Zsiga, a nyugdíjba készülő veterán.

– Találkoztam tegnap egy nővel – mondta Pista. – Apám, az olyan baba volt, hogy elcsordulna a nyálatok, ha meglátnátok. Ha ez bejön, biz’ Isten adok Szent Antalnak egy százast.

– Ha így haladsz, előbb – utóbb összejön Szent Antalnak egy egész templomra való – ingatta a fejét Feri. – A te oltárodon meg elég a szent család.

– És előbb – utóbb rájössz majd te is – toldotta meg Zsiga –, hogy nem a százat meghódítani művészet, hanem az egyet kiválasztani és megőrizni. Csak az a baj, hogy mire az ember ezt megtanulja, elfogy az élete.